

ÇOCUĞUMUN BAŞARISINA NASIL KATKI SAĞLARIM?

Mustafa ÖZTÜRK
Okul Psikolojik Danışmanı

Sevgili veliler, çocukların başarısında en az okul kadar önemli bir etkiye sahipsiniz. Öğrenci evde okula göre kat kat fazla zaman geçirmektedir. Aileler öncelikle çocuğunu bağımsız bir birey olarak kabul etmeli, ona sevgi ile yaklaşmalıdır.

İlkokul dönemi temel alışkanlıkların kazanıldığı, okula ve öğrenmeye yönelik tutumların şekillendiği bir dönemdir. Bu dönemde edinilen tutum ve alışkanlıklar onların tüm öğrenim yaşantılarını etkileyecek niteliktedir. Bu nedenle; şimdiden verimli ve düzenli ders çalışma alışkanlıkları edinmeleri, okula-öğrenmeye yönelik olumlu tutumlar geliştirmeleri ve öğrenmeyi öğrenen bireyler olmaları için neler yapılması gerektiği bilinmelidir.

ÖNCELİKLE ÇOCUĞUMUZU TANIMALIYIZ

Öncelikle çocuğumuzun yeteneği, ilgisi, kapasitesini, hayallerini ve isteklerini tanıyarak onun kendini geliştireceği bir ortam oluşturmamızdır. Bu doğrultuda **beklentilerimizi** belirlemeliyiz. Çocuğumuzun kişisel ve akademik gelişimine fırsat vermeliyiz.

Ailenin çocukla ilgili birtakım gerçekçi olmayan beklentiler geliştirmesi ve bunu çocuğa yansıtması çocukta çok büyük kaygı yaratır. Bu kaygı çocuğun kendine olan güvenini azaltır, çocukta başarılı olamama korkusu geliştirir. Çocuktan başarılı olmasını beklemek, çocuğa göre onun kişilik değerinin başarıyla değerlendirilmesi manasına gelmektedir.

SAĞLIKLI İLETİŞİM

Ebeveynler genellikle çocuklarını dinlediklerini düşünürler. Oysaki çocuk kendileriyle konuşurken sürekli ikaz, hatırlatma, önerilerde bulunma, fikir yürütme gibi müdahalelerle aslında çocuğu dinlememektedirler. Bunu fark eden çocuk ya susar ya da küserek içine kapanır. Bu da anne baba ve çocuk arasında iletişim kopukluğuna yol açar. Çocuğun bir sorununu dile getirmesi sırasında çocuğa konuşabileceği bir ortam ve sessizlik alanı hazırlamak, işlerimizi bir süre ertelleyip çocukla konuşmak gerekir.

Çocuğunuzla her konuda olduğu gibi okulla ilgili, yaşadığı zorluklarla ilgili de sohbet edin. Konuşmak için fırsatlar oluşturun. Ona zor gelenleri ve bunlarla baş etmek için neler yapabileceğinizi birlikte tartışın. **Bazen sadece dinlemek yeterlidir. Hayat boyu çocuğunuzla sıcak bir iletişime ihtiyacınız olacaktır.**

UYGUN BİR ÇALIŞMA ORTAMI

Çocuğa evde olumlu ders çalışma koşulları sağlanmalıdır. Bunun için evde sessiz bir oda ya da odanın sessiz bir köşesi

çocuğun rahatça kendisini derse verebileceği bir şekilde düzenlenmelidir. Mümkünse çocuğa ait bir oda ve masa ayarlanmalıdır. Çocuktan ders çalıştığı sürece onun dikkatini dağıtacak başka şeyler yapması istenmemeli; eğer çocuk aile bireylerinin oturduğu odada ders çalışmak zorunda ise aile bireylerinin çocuğun ders yapmasını engelleyici faaliyetlerde bulunmaması gerekir.

MOTİVE ETMELİYİZ

Çocuğumuzun derslerine ilişkin motivasyon kaynağını tanıyarak onu harekete geçirmeliyiz. Derslerine ilişkin hedef belirlemesine, neden çalışması gerektiğini kavramasına yardımcı olmalıyız. **Başarmak için emek sarf etmesi gerektiğini öğretmeliyiz.**

Güçlü yanlarını, olumlu özelliklerini destekleyin. Başarıyı yaşamasına yardımcı olun, becerilerini keşfedin ve ölçülü düzeyde övün.

TAKİP ETMELİYİZ

Ders başarı durumunu sağlıklı ve devamlı takip edin. Çocuğu aşırı ders baskısı altında tutmak, çalışırken kendinize bağımlı kılmak, ya da tamamen serbest bırakarak aslında hiç ilgilenmemek gibi hatalardan sakının.

Çocuğa sürekli ders çalışması için baskı yapmak yerine çocuğa zamanı iyi kullanması ve görev bilinci öğretilmelidir. Ölçülü miktarlarda yapılan "ders çalış" uyarısı ve takibi, çalışma ortamının da hazır olması çok daha fazla işe yarar. Başarıda önemli olan çok çalışmak değil etkili ve verimli çalışmaktır. Çocuğun devamlı ders çalışması yerine; çocuğun diğer sosyal faaliyetlere (resim, müzik, spor) zaman ayırması çocuk açısından yararlı olacaktır.

Büyük işleri mutlaka **küçük parçalara** bölün. Unutulan ya da aksatılan işler konusunda bir daha ki sefer bu sorunlarla karşılaşmamak için neler yapılmalı bu mutlaka konuşulmalıdır.

KIYASLAMADAN

Aileler hiçbir zaman çocuğunu kardeşleri, ağabeyi, yaşıtı olan akraba çocukları ve başarılı olan arkadaşlarıyla kıyaslamamalıdır. Böyle bir kıyaslama sonucunda acıya kapılan çocuk okulda mücadeleyi bırakabilir. Önemli olan çocuğu başkalarıyla değil; kendisi ile kıyaslamaktır. Çocuğun **dünü ve bugünü arasındaki** olumlu ve somut farkları görebilmek ve çocuğa yansıtılabilmektir.

SORUMLULUK VERMELİYİZ

Çocuğunuzun kapasitesini ve yapabileceği işleri göz önünde bulundurarak okul, ev ve kardeşleriyle ilgili sorumlu olduğu işler verilebilir. Çocuğunuz hangi yaşta olursa olsun, kendi başına yapabileceği bir işte ona asla yardım etmeyin. (Zaferini çalmayın) **Sorumluluğu olmayan çocuk, sorunları olan çocuktur.**

Ders çalışma becerisi çocuklarda öz denetim ve düzen kavramının gelişmesi ile oluşan bir durumdur. Düzen ve öz denetim kavramları anaokulu ve okulun ilk zamanlarında kazanılmaya başlanırken ilköğretimin üçüncü sınıftan sonraki zamanlarında artık çocuğun karar vererek verdiği kararların sorumluluğunu alması beklenmektedir.

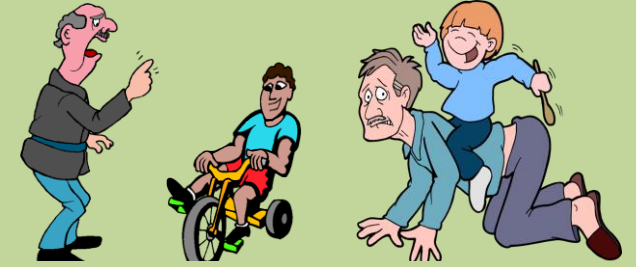

ÖRNEK OLMALİYİZ

Kendinizi geliştiremezseniz çocuğunuz da geliştiremezsiniz. Önceliğiniz kendinizi keşfetme ve geliştirme olmalıdır. Çocuğunuzun hayatındaki **en güçlü rol model**, en güçlü tanık sizsiniz.

DESTEKLEYİCİ BİR TUTUMLA...

Çalışmaları ailesi tarafından desteklenmeyen, başarısızlıklarından dolayı sürekli eleştirilen sosyal ihtiyaçları yeterince karşılanmayan çocuklar kendisini değersiz bir kişi olarak görür; kendisini küçümser. Bu da onun var olan yeteneklerini gizlemesine neden olabilir. Bu tür çocuklar kapasiteleri uygun olmasına rağmen bunu kullanmayı okuldaki başarılarını düşürürler.

Eleştiride bulunmak, çocukta daha iyisini yapmasını, ben kötüyüm ya da siz de mükemmel değilsiniz gibi düşüncelere yol açar. Baskıcı, otoriter ve eleştirici tutum çocuğun kendine olan güvenini ortadan kaldıran, onun kişiliğini hiçe sayan bir tutumdur. Suçlayan, cezalandıran ve eleştiren ailelerin çocuklarının kolayca ağlayan çocuklar olduğu görülür. Baskı altında büyüyen çocuklarda genellikle isyankâr davranışlar yanında aşağılık duygusu gelişebilir. Böyle çocuklar ileride başkaları tarafından yönetilmeye elverişli bir kişilik oluştururlar.

OKULLA İLETİŞİM/ İŞBİRLİĞİ

Öğretmenleri ve okul idaresi ile diyalog halinde olun. Çocuğunuzun özel durumları varsa bunlar hakkında mutlaka öğretmeni bilgilendirin. Çocuğunuzun başarısına ilişkin beklentilerinizi öğretmeniyle paylaşın. Bunu yaparken diyalog hatalarından, suçlayıcı ifadelerden kaçının.